

Bild från 1949 Skidvalla Håsjö Dahlgqvists

Alfred tillhörde de som fick skidor på fötterna innan han kunde tala rent. De boende i Håsjöbygden blev allt mer intresserade av skidåkning. Nästan alla åkte skidor och duktiga skidlöpare fanns det gott om i alla byar. Mellan byarna rådde det givetvis rivalitet om vilken by som var mest framgångsrik. För boende i Håsjö gällde det i första hand Kälarne.

I början på 1930-talet blev det hårdare tiden för de som skulle försörja sig på skogsarbete. Priserna pressades nedåt för både huggare och körare i den mån det fanns något arbete. Många bönder som hitintills lyckades behålla sina gårdar kunde nu inte längre klara räntor och skatter. Gårdarna såldes till skogsbolagen mot löfte att få bo kvar som arrendatorer med företrädesrätt till det arbete som kunde yppa sig i bolagsskogarna. De självägande böndernas antal minskade ytterligare och bolagens makt över skogsbygdens folk ökade i samma grad. Rena nöden grinade i de gistna gårdarna.

Den vintern, 1931, låg Alfred på avverkning i böleskogarna och bodde i en koja nära två mil från hembyn. Han åkte förstas skidor till och från hygget. På helgerna åkte han mest hem och sedan åter i skogen på måndag. Någon riktig skidträning blev det sällan frågan om. På kvällarna var man oftast alldeles för trött och så hade man verktygen som skulle ses över samt mat som skulle lagas. Stark och seg blev man av att pulsa i djupsnön mellan träden, stå böjd över timmersvansen. Sedan skulle trädet kvistas, barkas och stockarna dras ihop. Styrkan övades upp men snabbheten blev eftersatt.

Det var först i samband med mönstring som värnpliktig som Alfred planerade mer allvarligt på skidåkning. Han ville komma till Skidlöparkåren i Boden, men mönstringsgubbarna ansåg honom för vek. Han hamnade då på I 5 i Östersund.

På somrarna växlade arbetet för Alfred mellan skogen och sysslorna med sådd och skörd hemma på gården. Sen timmerhuggningen var slut i snölossningen började flottningen och efter det vårbruket. Efter sådden blev det mest att hugga kolved några veckor innan slåttern började. Slåttern och höbärningen räckte mest fram till den tiden då rågen och kornet skulle skäras. Sedan blev det kolvedhuggning igen tills marken frös och snön kom.

Det började åter bli gott om arbete i skogarna och bättre betalt för huggare och körare. Nu började en mer intensiv träning för Alfred med att springa på gungmyrarna nedanför ett berg om kvällarna. Det var något av det mest påfrestande för höfter och ben. Efter att helt ha tagit ut sig löpte han uppför berget och sen sakta lunka nedför till andhämtningen blev normal. Efter det blev det ett dopp i sjön.

När vintern kom spände Alfred på sig skidorna fast besluten att fullborda den hårdaste träning han någonsin ålagt sig. Skogshuggning 4-5 timmar och sedan skidåkning. Förtjänsten blev klen och det var nätt och jämnt det räckte till provianten. Hans far var bekymrad och med blicken full av förebråelse för all den försummelse av arbete Alfreds skidåkning innebar.

Eldprovet kom den 6 januari 1936 då Kälarne IF anordnat en tvåmilstävling, där bl. a. två svenska mästare skulle delta. De två mest fruktade namnen var förstås Alfred Lit från Orsa och Kalle Lindberg. De två var uttagna att senare åka olympiaden i Ga-Pa. Den tävlingen vann Alfred över Lit med över sju minuter. Det var då namnet Håsjökometen myntades.

Det namnet följde sedan med honom under alla tävlingsåren.

Att ingå på Dahlqvists alla bragder i skidspåret skulle föra för långt. Förutom Svenska Dagbladets guldmedalj blev han genom sin VM-seger på 18 km i Cortina den första världsmästaren för Sverige sedan VM instiftades. Samma sträcka vann han i Lahtis fyra veckor senare. I Umeå segrade han på de båda sprintersträckorna, 15 och 30 km.

Alfred ansågs vara den som utvecklade diagonalstilen och ansågs vara Sveriges dittills bästa "klättrare" på skidor.

1941: Alfred "Håsjö" Dahlqvist (1914-1983) fick Svenska Dagbladets guldmedalj för årets största idrottsbragd.

Förutom sina idrottsliga framgångar skrev han även en bok "Karusellen går". Den kom till under många kvällars funderingar, och i skuggan av VM-priset från Cortina. Boken var en uppgörelse med idrotten, skriven med hetta och sarkasm, oförskräckta yttre effekter och stark inre spänning. "Karusellen går" satte då idrottskarusellen i gungning.

Främsta meriter: Inofficiellt VM-guld på 18 km 1941 i Cortina

Inofficiellt VM-brons på 50 km 1941 i Cortina

VM-silver 1938 i Lahtis på 18 km.

VM-guld 1941 i Lahtis på 18 km

Sju individuella SM 1938-1942

"Håsjö" var landets stora skidkung, närmast före Mora-Nisse.

Men det var inte bara framgångarna i skidspåret som gjorde "Håsjö" känd. Han var slagfärdig till tusen och hade alltid en underfundig replik i bakfickan.

Speciellt triumferade lär han ha varit när han efter individuella motgångar passerad "Mora Nisse" Karlsson på stafettens slutsträcka vid SM i Östersund 1943.

-Ska jag hälsa hem? var "Håsjös" spydiga replik till trippelmästaren.

ÖSK som under de verkligt stora åren var Alfred Dahlqvists klubb vann förstås stafetten.

Vass tunga

Spydig på en betydligt högre nivå var den svenske skidkungen efter den inofficiella VM-triumfen i Cortina 1941.

För ögonblicket har jag inga övriga territoriella krav i Europa.

Vid den tidpunkten härjade en galen tysk som hette Hitler. Ibland kunde man se Håsjö-Dahlqvist åka omkring på skidor av olika fabrikat. Förklaringarna varierade:

Jag har så många testanbud att jag måste ta två märken i stöten eller jag har vallet en skida för glid och en för fäste. Den nyheten vållade rubriker t. o. m. i norska tidningar.

Skidor med belag

Håsjö var kanske först i världen med belag. I hans fall vore kanske beteckningen beslag mera motiverad. För att kunna träna på rimfrosten under hösten och förvintern hade ”Håsjö” klätt ett par skidor med plåt.

”Håsjö” var stilbildare inom skidlöpningen och lanserades med en fällknivsliknande diagonalstil. Stavarna mätte 127 cm – som motionär på ålderns höst var hans stavlängd 144.

Jag skäms för hur jag åkte som aktiv, sade han till ÖP:s reporter för 14 år sedan. Man hans konkurrenter skämdes inte. Alla tog efter och nog var det många med sämre rustade ryggar som fick problem av de korta stavarna.

Fick betalt

Håsjö har inte förnekat att han fick betalt som skidlöpare. Med de krav man ställer på en idrottsman måste man kunna kompensera det på något sätt. Jag har aldrig varit hård mot någon arrangör utan tvärtom tagit hänsyn till dem som fick problem med publikbortfall när kylan satte in. Så berättade han för mig i 60-talsintervjun.

Dagbladsguld

Skidkungens meriter var imponerande. 1941 fick han Svenska Dagbladets guldmedalj och ingick därmed i en unik trio från Hällesjö och Håsjö socknar som fick guldets tre år i rad i följd.

Henry Kälarne 1940, Alfred Dahqvist 1941 och Gunder Hägg 1942. Då hade alla redan lämnat Östjämtland.

Toppen var förstås 18 km-guldet vid sedan annulerade VM i Cortina. 1938 tog han silver i Lahtis.

1938 tog han sitt första SM, 15 km i Solleftea. Klubbkompisen Kalle Lindberg var tvåa och laggulder gick också till ÖSK. Totalt blev det fyra raka SM på 15 och tre raka på 30 km samt då staffettsegern 1943,

1946 gjorde ”Håsjö” sitt sista lopp.

Egentligen höll jag på för länge, men slutade medan jag ännu var kvar på toppen, kommenterade han efteråt.